

A Polgári perrendtartás 2008. évi XXX. törvénnyel módosított, a bírósági eljárás nyilvánosságával összefüggő egyes rendelkezéseinek alkalmazásáról¹

I.

A bírósági eljárás nyilvánosságát mint alkotmányos követelményt a Pp. alapelvi szintű rendelkezései biztosítják. A Pp. 5. §-ában lefektetett alapelv tartalmazza a felek közötti jogvita nyilvános tárgyaláson történő elbírálásának, valamint a tárgyalás során hozott határozat nyilvános kihirdetésének követelményét. A törvény azt is meghatározza, hogy a nyilvánosságot mely esetekben, milyen feltételek között lehet korlátozni vagy kizárni.

5. § (1) A bíróság - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a felek közötti jogvitát nyilvános tárgyaláson bírálja el.

(2) A bíróság a nyilvánosságot indokolt határozatával az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárhatja, ha az államtitok, szolgálati titok, üzleti titok vagy külön törvényben meghatározott más titok megőrzése végett feltétlenül szükséges. A bíróság a nyilvánosságot a közérkölcös védelmében, valamint az ügyfél kérelmére abban az esetben is kizárhatja, ha az a fél személyiségi jogainak védelme érdekében indokolt. A bíróság a nyilvánosságot különösen indokolt esetben a tárgyalásnak a tanúkihallgatással érintett részéről akkor is kizárhatja, ha a tanú adatainak zártan kezelését rendelte el, és a zárt tárgyaláson történő meghallgatás a tanú, illetve hozzátartozója életének, testi épségének a megóvása érdekében feltétlenül szükséges.

(3) A bíróság a tárgyalás során hozott határozatát nyilvánosan hirdeti ki.

A különleges eljárások között a házassági pereket szabályozó XV. fejezetben a Pp. 284. § (1) bekezdése szerint a házassági per tárgyalásáról a fél kérelmére a nyilvánosságot az 5. §-ban foglalt feltételek nélkül is ki lehet zárni. Erre a bíróság a feleket köteles figyelmeztetni. Ugyanez a szabály érvényesül a XVI. fejezetben szabályozott apasági és származás megállapítása iránti egyéb perekben, a XVII. fejezet szerinti szülői felügyelet megszüntetése iránti perekben is. Míg a gondnokság alá helyezés XVIII. fejezetben foglalt szabályai között a Pp. 309. § (1) bekezdésében az áll, hogy a felperes kérelmére is ki lehet zárni a nyilvánosságot, ha az alperes személyiségi jogainak védelme érdekében ez indokolt.

A bírósági tárgyalások és határozathirdetés nyilvánosságát előíró szabályok kifejezésre juttatják a bíróság működésének nyilvánosságát, tehát azt, hogy ennek az alapelvi szabálynak a tartalma egy olyan alanyi jogosultság, amely bárki számára lehetővé teszi a jelenléte a tárgyalásokon és a határozatok kihirdetésén.

A nyilvános tárgyalásokon való részvétel lehetőségén túl a Pp. eddig nem tartalmazott további szabályokat a tárgyaláson jelenlévők általi felvételt készítés lehetőségére és úgyszintén nem volt külön rendelkezés a sajtó képviselőinek a bírósági tárgyaláson való jelenlétére, jogosultságaira, az ott kifejezhető tevékenységükre. Nyilvánvaló, hogy az alapelv lényegi tartalmából eredően a sajtó munkatársai számára mindig is biztosított volt a nyilvános tárgyaláson való részvétel. A kép- és hangfelvétel készítés

¹ Az előterjesztést megvitatta a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma a 2008. december 1.-i ülésén.

tekintetében azonban az eljárási törvény nem rendelkezett, azt korábban alacsonyabb szintű szabályozás – miniszteri együttes rendelet – tartalmazta.

Ehhez képest jelent elmozdulást, hogy a 2008. évi XXX. törvény 14. §-a beiktatta a Felvételkedés a tárgyaláson cím alatt a Pp. 134/A. §-át, mely 2008. július 1. napjától hatályos és a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Felvételkedés a tárgyaláson

134/A. § (1) A nyilvános tárgyaláson - a bíróság által meghatározott módon - időbeli korlátozás nélkül készíthető kép-, illetve hangfelvétel.

(2) A nyilvános tárgyaláson a bíróság tagjairól és a jegyzőkönyvvezetőről, továbbá az ügyészről a sajtó kép-, illetve hangfelvételt készíthet.

(3) Az ügyész kivételével a felekről és más perbeli személyekről, ezek képviselőiről, továbbá a tanúról, a szakértőről, a tolmácsról és a szemletárgy birtokosáról csak kifejezett hozzájárulása esetén készíthető kép-, illetve hangfelvétel. Szükség esetén a bíróság e személyeket a kép-, illetve hangfelvétel készítéséhez való hozzájárulásról nyilatkoztatja; ennek megtörténtét, valamint a nyilatkozat tartalmát a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni. törvény eltérő rendelkezésének hiányában az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó, e feladatkörében eljáró személyről hozzájárulása nélkül is készíthető kép-, illetve hangfelvétel.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott személyek személyhez fűződő jogainak védelméről a tárgyaláson az elnök a rendfenntartás keretében gondoskodik.

A törvényjavaslathoz fűzött indokolás szerint e § a bíróság és a sajtó viszonyát – törvényi szinten – hivatott rendezni, egyben utal arra is, hogy a korábbi alacsonyabb szintű szabályozás alkotmányossági szempontból aggályossá vált. Miután az említett korábbi jogszabály* a sajtótörvény felhatalmazása alapján a sajtónak az igazságügyi tájékoztatással kapcsolatos munkájára vonatkozott – beleértve a bírósági eljárásról való tájékoztatást –, ebből is következik, hogy a helyébe lépő törvényi szabályozással, a sajtó általi felvételkedés rendjét kívánta a jogalkotó törvénybe iktatni.

Annak ellenére, hogy mind a § címe, mind a normaszöveg – nyelvtani értelmezéssel – kizárólag a bírósági tárgyaláson történő felvételkedésről szól, helyes értelmezéssel alkalmazni kell azt az ítélelhirdetésről történő felvételkedésre is, mivel a nyilvánosságnak a határozathirdetésről történő tájékoztatásához ugyanolyan érdek fűződik, mint a nyilvános bírósági tárgyalásról történő tájékoztatáshoz. A szűkítő megszövegezés ellenére tehát a Pp. 134/A. §-ban foglalt szabályozást tágabban kell alkalmazni, a határozathirdetésre is irányadónak kell tekinteni.

A Pp. 134/A. § (1) bekezdése a nyilvános tárgyaláson időbeli korlátozás nélküli kép- és hangfelvétel-készítés általános elvi lehetőségét mondja ki. Anélkül, hogy annak alanyát megjelölne, lényegében deklarálja a felvételkedés jogosultságát, benne az engedély nélküliséget és az időbeli korlátlanlanságot. Ugyanakkor – némileg ellentmondva a felvétel készítési jogosultság korlátlan terjedelmének – azt is tartalmazza, hogy a jogosultság gyakorlása a bíróság által meghatározott módon történik. Ebből következik tehát a felvételkedés módjának bíróság általi meghatározottsága, amit a (3)-(4) bekezdések tartalma bont ki részletesen.

* 10/1986. (IX. 1.) IM-BM együttes rendelet a bűnügyi és az igazságügyi tájékoztatásról

A (2) bekezdés konkretizálja az (1) bekezdésben elvi szinten lefektetett tételt: egyrészt, meghatározza a jogosultság alanyát, másrészt a tevékenységgel érintett személyi kört. E szerint a sajtó az, aki számára biztosított a kép- és hangfelvétel a nyilvános tárgyaláson, és az engedélyhez nem kötött – korlátozás nélküli – felvételkészítés a bíróság tagjaira, a jegyzőkönyvvezetőre, valamint az ügyészre vonatkozik. (Indokoltabb lett volna olyan kodifikációs megoldás, amely már az (1) bekezdésben meghatározza a jogosultság alanyát.)

A (3) bekezdésből kiderül, hogy a (2) bekezdésben felsoroltakon kívüli személyekről (felek, más perbeli személyek, képviselők, tanú, tolmács, szakértő, szemletárgy birtokosa) csak kifejezett hozzájárulás esetén készíthető kép- illetve hangfelvétel. Ennek beszerzéséhez a bíróság az érintetteket nyilatkoztatja a hozzájárulásról, a nyilatkozat tartalmát a jegyzőkönyvben feltünteti. Ez alól kivétel a közfeladatot ellátó személy, akiről e feladatkörében történő eljárása esetén hozzájárulás nélkül is készíthető felvétel.

Végül a (4) bekezdés a bíróság feladatává teszi a (3) bekezdésben meghatározott személyek személyhez fűződő jogainak védelmét, kimondva, hogy arról a tárgyaláson az elnök a rendfenntartás keretében gondoskodik.

Megállapítható tehát, hogy a (3) és (4) bekezdés szabályai együttesen töltik ki tartalommal azt a keretet, amit az (1) bekezdés a felvételkészítés bíróság által meghatározott módjára vonatkozóan kijelöl. A bíróság kompetenciája eldönteni, hogy mely személytől szükséges a hozzájárulás beszerzése és a bíróság feladata az érintett személy nyilatkoztatása, valamint annak jegyzőkönyvbe vétele. A hozzájárulás megadásának illetve megtagadásának jegyzőkönyvi feltüntetése fontos bizonyíték lehet egy esetleges személyiségi jogsértés miatti igényérvényesítés során.

Azáltal, hogy a személyhez fűződő jogok védelme érdekében a rendfenntartás keretében szabályozott lehetőségek igénybe vételére utal a törvény, kifejezésre juttatja, miszerint a sajtónak a nyilvánosság tájékoztatása érdekében kifejtett munkája nem járhat a személyhez fűződő jogok sérelmével, végső esetben ennek védelme érdekében az elnök a kiutasítás (kivezetetés) eszközével is élhet.

Bár a javaslatához fűzött indokolás azt tartalmazza, hogy az új szabályozás „leköveti a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) rendszerét, amely a gyakorlatban bevált”, valójában azonban a büntetőeljárásban merőben eltérő alapú a szabályozás: tanácselnöki engedélyhez köti a felvételkészítést, az engedélyt a tanács elnöke a tárgyalás folyamatosságának és zavartalanságának érdekében megtagadhatja, illetve az eljárás bármely szakaszában visszavonhatja. A két eljárási törvény szabályainak egybevetése ezért nem segíti a Pp. rendelkezéseinek értelmezését, legfeljebb annyiban, hogy az indokolásban foglalt utalás folytán a polgári eljárásra is vonatkoztatható a Be. 74/A.-74/B. §-aiban egyértelműen rögzített tétel: a bíróság nyilvános tárgyalásáról a sajtó jogosult tájékoztatást adni; a tárgyalásról a nyilvánosság tájékoztatása érdekében készíthető hang- vagy képfelvétel.

Végezetül célszerű a Pp. új rendelkezését az Emberi Jogok Európai Egyezménye ide vonatkozó szabályának tükrében is megvizsgálni. Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4.-én kelt Egyezmény az alábbiakat tartalmazza:

6. cikk - Tisztességes tárgyaláshoz való jog

1. Mindenkinek joga van arra, hogy az ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az ítéletet nyilvánosan kell kihirdetni, a tárgyalóterembe való belépést azonban meg lehet tiltani a sajtónak és a közönségnek a tárgyalás teljes időtartamára vagy egy részére annyiban, amennyiben egy demokratikus társadalomban ez az erkölcsök, a közrend illetőleg a nemzetbiztonság érdekében szükséges. Ha e korlátozás kiskorúak érdekei vagy az eljárásban résztvevő felek magánéletének védelme szempontjából szükséges, illetőleg annyiban, amennyiben ezt a bíróság feltétlenül szükségesnek tartja, mert úgy ítéli meg, hogy az adott ügyben olyan különleges körülmények állnak fenn, melyek folytán a nyilvánosság az igazságszolgáltatás érdekeit veszélyeztetné.

Az Egyezményben megfogalmazott elvárásoknak mindenben megfelel a Pp. 5. § és 134/A. § tartalma, és annak akkénti értelmezése, hogy a polgári perben biztosított a bírósági tárgyalás és ítélethirdetés nyilvánossága, a nyilvánosság elvének érvényesülését azonban egyéb fontos érdekekkel összhangban kell és lehet biztosítani. A felsorolt érdekek között az erkölcs, a közrend, a nemzetbiztonság, a kiskorúak, a felek magánéletének védelme mellett az igazságszolgáltatás érdekeinek veszélyeztetése is olyannak minősülhet, amely szűk keretek között, ha feltétlenül szükséges, részben vagy egészben a nyilvánosság kizárásával – a sajtó és a közönség belépésének megtiltásával – járhat. Megállapítható tehát, hogy a vizsgált szabályozás kielégíti az Egyezményben megfogalmazott követelményeket, azok érvényesülését a most kifejtett értelmezés kellően biztosítja.

Összegezve: a nyilvánosság elve a tárgyaláson (ítélethirdetésen) való részvétel lehetőségének biztosítását jelenti, azaz a nyilvános keretek között zajló ítélezést, melynek nem eleme a felvételkészítés általános lehetősége. Más kérdés a nyilvánosság tájékoztatása a bíróság eljárásáról, működéséről, mely feladat ellátása a sajtótörvény keretei között valósul meg. Ezzel függ össze a sajtó számára biztosított felvételkészítés mint többletjogosultság, mely elősegíti a nyilvánosság tájékoztatására vonatkozó kötelezettség teljesítését.

II.

A bíróságok működésének nyilvánosságával szemben támasztott követelmény megvalósulását szolgálja – a tárgyalások és az ítélethirdetés nyilvánossága mellett – a bírósági határozatok nyilvánossága is.

A Polgári perrendtartást módosító 2008. évi XXX. törvény 10. §-a újraszabályozta a Pp.-nek Az iratok megtekintése; másolatok címet viselő 119. §-át. Az eddigi két bekezdés helyett kilenc bekezdésből áll az új szabályozás, mely 2009. január 1. napjától lép hatályba és a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. A szakasz új

rendelkezései között a (7), (8) és (9) bekezdés szabályozza a bárki számára adható anonimizált másolatot a jogerős ítéletről, ítéletet hatályon kívül helyező végzésről.

Pp. 119. §

(7) Az ítéletről és az ítélettel szembeni perorvoslat során hozott, az alsóbb fokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasító végzésről a per jogerős befejezését követő három hónap eltelte után a bíróságnak fizetendő oldalanként háromszáz forint, de határozatonként legfeljebb ötezer forint díj ellenében bárkinek anonimizált másolat adható. A határozatban szereplő természetes személyek azonosítását lehetővé tevő adatokat olyan módon kell törölni, hogy az ne járjon a megállapított tényállás sérelmével; egyebekben a határozatban szereplő egyes személyeket az eljárásban betöltött szerepüknek megfelelően kell megjelölni.

(8) A (7) bekezdésben meghatározott másolatban nem kell törölni:

a) törvény eltérő rendelkezésének hiányában az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó személy nevét és beosztását, ha az adott személy az eljárásban közfeladatának ellátásával összefüggésben vett részt;

b) a meghatalmazottként eljáró jogi képviselő nevét;

c) a társadalmi szervezet vagy alapítvány képviselőjének nevét;

d) a közérdekből nyilvános adatokat.

(9) Nem adható másolat a (7) bekezdés alapján az olyan határozatról, mely az (1) és (2) bekezdésben meghatározott titkot tartalmaz, továbbá azon határozatról, melyet a XV-XVIII. Fejezetben meghatározott vagy olyan perben hoztak, amelyben a bíróság a nyilvánosságot a tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárta.

Az indokolás szerint „a Pp. kiegészül olyan, az ítéletek megismerését lehetővé tevő rendelkezéssel, mely az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvényhez hasonlóan, de technikájában eltérően és az érintett bíróságok körét tekintve szélesebb körben biztosítja a jogerős ítéletek megismerhetőségét. Megállapítható tehát, hogy a 2005. évi XC. törvény (16)-(20) §-ában a bírósági határozatok nyilvánossága cím alatt bevezetett rendszertől függetlenül, bár ahhoz hasonló, de mégis számos ponton eltérő szabályok kerültek az eljárási törvénybe.

A két törvény különböző szabályozásának eltérő illetve azonos elemeit az áttekinthetőség érdekében célszerű volt táblázatba foglalni.

Pp. 119. § (7)-(9) bekezdés	2005. évi XC. törvény 16-20. §
valamennyi bíróság által hozott	Legfelsőbb Bíróság és ítélőtáblák által
ítélet ítélet elleni jogorvoslatban hozott új eljárásra utasító végzés	az ügy érdemében hozott határozat, kapcsolva azzal egyidejűleg a felülbírált vagy felülvizsgált határozatot
kérelemre a per jogerős befejezését követő 3 hónap eltelte után	automatikusan, az írásba foglalástól számított 30 napon belül
bárki részére papír alapú másolatként	bárki részére hozzáférhető Bírósági Határozatok Gyűjteményébe digitális formában
térítés ellenében: oldalanként 300 Ft, de határozatonként legfeljebb 5000 Ft bíróságnak fizetendő díj ellenében	díjmentesen
-	a Gyűjteményt az OIT Hivatala, a határozatot az azt meghozó bíróság elnöke teszi közzé
nem adható másolat a Pp. 119. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott titkot tartalmazó határozatról nem adható másolat azon határozatról, melyet - a Pp. XV-XVIII. fejezetben meghatározott perben vagy - olyan perben hoztak, amelyben a bíróság a nyilvánosságot a tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárta	az államtitok és szolgálati titok védelmét a közzétételkor biztosítani kell nem tehető közzé a Pp. XV-XVIII. fejezet szerinti eljárásban hozott határozat, ha a fél kérte a közzététel mellőzését a fél kérheti a közzététel mellőzését (ha már megtörtént, a törlését) bármely olyan ügyben, ahol zárt tárgyalást rendelt el a bíróság és az azt megalapozó érdekek védelme másképp nem biztosítható

Pp. 119. § (7)-(9) bekezdés	2005. évi XC. törvény 16-20. §
Anonimizálási előírások	
<p>a határozatban szereplő természetes személyek</p>	<p>a határozatban szereplő személyek</p>
<p>azonosítását lehetővé tevő adatokat törölni kell oly módon, hogy az ne járjon a megállapított tényállás sérelmével; egyebekben a határozatban szereplő egyes személyeket az eljárásban betöltött szerepüknek megfelelően kell megjelölni.</p>	
<p>nem kell törölni</p> <p><i>a)</i> törvény eltérő rendelkezésének hiányában az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó személy nevét és beosztását, ha az adott személy az eljárásban közfeladatának ellátásával összefüggésben vett részt;</p> <p><i>b)</i> a meghatalmazottként eljáró jogi képviselő nevét;</p> <p><i>c)</i> a társadalmi szervezet vagy alapítvány képviselőjének nevét;</p> <p><i>d)</i> a közérdekből nyilvános adatokat.</p>	<p>nem kell törölni – ha törvény másként nem rendelkezik</p> <p><i>a)</i> az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv és - ha törvény kivételt nem tesz - az e minőségében eljáró személy családi és utónevét, illetve neveit (a továbbiakban együtt: nevét), továbbá beosztását, ha az adott személy az eljárásban közfeladatának ellátásával összefüggésben vett részt;</p> <p><i>b)</i> a meghatalmazottként vagy védőként eljáró ügyvéd nevét;</p> <p><i>c)</i> az alperesként pereszes természetes személy nevét, továbbá jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet nevét és székhelyét, amennyiben a határozatot olyan ügyben hozták, amelyben jogszabály alapján közérdekű igényérvényesítésnek helye van;</p> <p><i>d)</i> a társadalmi szervezet vagy alapítvány nevét, székhelyét és képviselőjének nevét;</p> <p><i>e)</i> a közérdekből nyilvános adatokat.</p>
<p>OIT szabályzat vagy ügyviteli szabálmódosítás nem ismeretes</p>	<p>OIT 2007. évi 3. számú szabályzata a törvény szerint a Gyűjtemény közzétételével kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatok végrehajtásáról</p>

A szabályozásbeli különbségnek sem az okára, sem a céljára nem ad magyarázatot a jogalkotó a törvényjavaslat indokolásában. Mindössze annyi derül ki, hogy az ítéletek megismerését kívánták lehetővé tenni, ám „technikájában” eltérően a már kialakított rendszertől.

Az eltérő, valójában inkább hiányos szabályozás számos problémát vet fel, melyek egyrészt jogszabály-értelmezési kérdések, másrészt a jelenlegi ügyviteli szabályok kiegészítésének illetve módosításának, esetleg igazgatási intézkedések (pl. elnöki utasítás) meghozatalának szükségességét vetik fel. Az új jogintézmény ugyanis a Pp. rendszerében másolatkiadási szabályként jelenik meg, a hatályos BÜSZ 13. §-ával egybevetve azonban nyilvánvaló, hogy nem pusztán irodai feladat az anonimizált ítéletmásolat bárki részére történő kiadása.

A megvitatást illetve szabályozást igénylő kérdések a következők:

- Egy ügyben több fokon hozott ítéletről (első, másodfokú, felülvizsgálati eljárásban hozott), továbbá hatályon kívül helyező végzésről csak a határozatot hozó bíróság adhat anonimizált másolatot vagy valamelyik fokon eljáró bíróságnál kérhető valamennyi határozatról a másolat. Az utóbbi megoldás a törvény szövegéből nem következik, eltérő rendelkezés hiányában tehát az állapítható meg, hogy minden bíróság csak az általa hozott határozat anonimizált másolatát adja ki egy adott ügyben.
- A törvény a per jogerős befejezését követő három hónap elteltét szabja az anonimizált másolatkiadás feltételéül, ami azt jelenti, hogy ezen időtartam eltelte után adható ki mind az első fokú, mind a másodfokú ítélet anonimizált másolata. Ha pedig az eljárás menetében hatályon kívül helyezés történt, akkor is csak az elrendelt új eljárás jogerős befejezése után három hónap elteltével adható ki a korábbi eljárásban hozott, az alsóbb fokú bíróságot új eljárásra utasító végzés.
Nem állapítható meg a szabályozásból, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet, valamint új eljárást elrendelő végzés kiadására is vonatkozik-e a három hónapos határidő.
- A kérelem előterjesztésének módja feltétlenül értelmezést (vagy szabályozást) igényel. A kérelem előterjesztése bírósági ügyszám megjelölésével történik-e, vagy kérhető a határozat alapjául szolgáló eljárásban résztvevő felek, esetleg valamelyik fél (felperes, alperes) nevének megjelölése alapján is. Ez utóbbi elfogadása esetén (pl. szomszéd, rokon, ismerős stb.) a kérelmező által ismert személy ügyében hozott határozat kerül kiadásra, mely anonimizált formában is sértheti az érintett személy személyhez fűződő jogát, egyben az anonimizálás értelmét veszti. Kérdés az is, hogy a törvény alapján lehetőség van-e az ügy tárgyára vagy bizonyos ügycsoportra való megjelöléssel anonimizált másolatot kérni, és ennek a bíróság köteles-e eleget tenni.

- Bár a Pp. az egyéb másolatokkal együtt szabályozza az anonimizált határozat kiadását, éppen az anonimizálási tevékenység és a törvényben foglalt egyéb feltételek fennállásának vizsgálata miatt ez nem pusztán irodai kompetencia. Ugyanakkor az is megállapítható, hogy a másolatkiadás iránti igény nem minősülhet a befejezett ügyben benyújtott kérelemnek, mivel nem az eljárásra vonatkozóan és nem annak résztvevői terjesztik elő. Ezért a kért határozat alapjául szolgáló ügyben utóiratként sem érkeztethető, és az ítéletet hozó bíró (tanács) kurrenciális ügyintézési körébe nem vonható. Mindezek miatt megoldási javaslatként az jöhet szóba, hogy a bíróság elnöke által igazgatási intézkedéssel arra kijelölt személy vagy egység (pl. bírósági titkár, bírósági ügyintéző) feladatává tehető a kérelmek intézésével kapcsolatos teendők ellátása. Ide tartozó kérdés az is, hogy amennyiben a kérelem nem teljesíthető – mert a törvény szerint nem adható ki vagy nem telt el a három hónap – ezt a kérelmező tudomására kell-e hozni és milyen formában. Eljárásjogi határozathozatalnak nyilvánvalóan nincs helye, mert nem a bíróság előtti megvitában felmerülő kérdésben kell dönten.
- További technikai jellegű kérdések is megválaszolásra várnak: a másolat-megrendelés lehetőségének módjai (szóban, írásban esetleg telefonon), teljesítése időtartamának meghatározása, a térítési díj esedékessége (megrendeléskor vagy a másolat átvételekor), a megállapított díj megfizetésének módja, kezelésének szabályai.

Bizonyára további kérdéseket is felvet majd a gyakorlati alkalmazás, melyet akként kell kialakítani, hogy a bírósági ítéletek nyilvánosságához fűződő érdek mellett a személyes adatok védelme érvényesüljön és a személyek információs önrendelkezéshez való joga ne sérüljön.

Dr. Kertészné dr. Princzinger Márta
kollégiumvezető